

Loopt de lijdensweg van het militaire (straf)recht ten einde?

DOOR R. VAN DEN HEUVEL¹

In dit tijdschrift vroeg ik eerder aandacht voor het totale gebrek aan vooruitgang bij het achterstallige onderhoud aan de militaire strafwetgeving.² Nu, weer zo'n drie jaar later, lijkt er enige beweging te zijn ontstaan.

Bij brief van 5 januari 2012 zond de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) en de andere vaste adviseurs ter advisering toe het "concept-wetsvoorstel aanpassing van de Wet militaire strafrechtspraak, het Wetboek van Militair Strafrecht en de Wet militair tuchtrecht in verband met gewijzigde regelgeving en herstel van technische onvolkomenheden" (verder kortweg: het wetsvoorstel). Ditmaal is keurig onderkend, dat het om een Rijkswet gaat.³

Volgens de memorie van toelichting gaat het slechts om technische wijzigingen. Ten eerste de aanpassing aan gewijzigde regelgeving. En in de tweede plaats "om een aantal onvolkomenheden - voor een deel al langer gesignaleerd in de rechtspraak en rechtsgeleerde literatuur - te herstellen en de redactie van artikelen waar nodig te moderniseren."

De NVvR diende bij brief van 29 februari 2012 van advies⁴. Ik stip een aantal hoofdlijnen aan.⁵

De NVvR juicht het toe dat de in 2003 vastgelopen pogingen om de militaire strafrechtspleging up-to-date te brengen thans weer ter hand zijn genomen. De NVvR is het op hoofdlijnen eens met de inhoud van het wetsvoorstel. Op een aantal punten heeft de NVvR commentaar van (wets)technische aard en verder doet zij enkele aanbevelingen met organisatorische strekking.

In het wetstechnische commentaar adviseert de NVvR om zoveel mogelijk te verwijzen naar de Wet op de rechterlijke organisatie (RO) en om daaruit zo weinig mogelijk over te

¹ Voorzitter van de militaire kamer van het gerechtshof Arnhem.

² Zie: R. van den Heuvel, De lijdensgeschiedenis van het militaire recht, *MRT* 2009, p. 105.

³ Zie voor een van de (vele) keren dat dit mis dreigde te gaan: R. van den Heuvel, Militaire strafrechtspraak: de praktijk, *MRT* 2008, p. 97, i.h.b. p. 99.

⁴ De Raad voor de Rechtspraak heeft in de zelfde zin geadviseerd als de NVvR; wat het College van Procureurs-Generaal geadviseerd heeft is mij niet bekend. Ook weet ik niet of de Nederlandse Orde van Advocaten heeft geadviseerd en, zo ja, wat.

⁵ Het volledige advies is te vinden op de website van de NVvR: www.nvvr.org, onder Adviezen.

WETGEVING

schrijven in de militaire wetgeving. Dit om (zoveel mogelijk) te voorkomen dat in de toekomst de makkelijk te wijzigen wet RO en de inflexibele rijkswetten wéér uiteen gaan lopen.

In haar aanbevelingen van organisatorische aard doet de NVvR het voorstel om de maximale zittingsduur van de militaire leden van rechtbank en gerechtshof te verlengen van twee termijnen naar drie termijnen van vier jaar. Dit om de trager opgebouwde expertise⁶ langer te kunnen benutten. In dit verband stelt de NVvR ook voor om de onverbiddelijke leeftijdsgrens van 60 jaar te schrappen of tenminste te verhogen.

Verder vraagt de NVvR er aandacht voor, dat onder de huidige wetgeving het hof alléén maar met een meervoudige kamer mag zitten, ook in de *allereenvoudigste* zaken. Voor de raadkamer van de rechtbank lijkt het zelfde te gelden. De NVvR vindt een en ander geen groot probleem, maar vraagt er wel de aandacht van de wetgever voor. De huidige situatie lijkt enigszins “per ongeluk” af te wijken van wat ten aanzien van de commune strafrechtspraak praktijk is.

We zullen zien; hoop doet leven!

---

⁶ Dit geldt vooral het gerechtshof, waar de militaire leden alléén maar militaire zaken doen en dat worden er steeds minder. Zie ook: R. van den Heuvel, Militaire strafrechtspraak: de praktijk, MRT 2008, p. 97, i.h.b. p. 101.